

1 Proti komu je možné podať návrh na začatie insolvenčného konania?

Insolvenčné konanie, tzv. *concurso de acreedores* (konkurz veriteľov), sa vzťahuje rovnako na dlžníka podľa občianskeho práva, ako aj podnikateľa bez ohľadu na to, či ide o fyzickú alebo právnickú osobu. Zákonom č. 25/2015 z 28. júla 2015 sa zaviedli špecifikácie insolvenčného konania pre prípady, v ktorých je dlžníkom fyzická osoba, najmä s cieľom umožniť, aby bol dlžník počas konania oslobodený od nevyrovnaných dlhov.

Za insolventného môže byť vyhlásený každý dlžník, či už ide o fyzickú osobu (vrátane maloletých osôb alebo osôb nespôsobilých na právne úkony), alebo o právnickú osobu, podnikateľa alebo spotrebiteľa, hoci v zákone sa stanovujú určité špecifikácie týkajúce sa druhu dotknutého dlžníka, najmä v prípade obchodných spoločností alebo spotrebiteľov.

Právnické osoby sa môžu vyhlásiť za insolventné, aj keď sú v likvidácii. Nezáleží na tom, či sú súčasťou skupiny spoločností, keďže za insolventné možno vyhlásiť jednu alebo viacero spoločností, ktoré tvoria túto skupinu, ale nie skupinu samu osebe.

Insolvenčné konanie sa môže vyhlásiť v súvislosti s dedičstvom, pokiaľ nebolo prijaté bezpodmienečne.

Orgány, ktoré predstavujú územnú organizáciu štátu, subjekty verejného sektora a iné verejnoprávne subjekty nemožno vyhlásiť za insolventné.

2 Aké sú podmienky na začatie insolvenčného konania?

2.1. Podmienky na vyhlásenie insolvenčného konania:

V zákone sa stanovujú určité subjektívne a objektívne podmienky, ktoré musia byť splnené na účely vyhlásenia insolvenčného konania:

A) Subjektívna podmienka: za insolventného môže byť vyhlásený každý dlžník, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu, podnikateľa alebo spotrebiteľa, hoci v zákone sa stanovujú určité špecifikácie týkajúce sa druhu dotknutého dlžníka, najmä v prípade obchodných spoločností alebo spotrebiteľov.

Orgány, ktoré predstavujú územnú organizáciu štátu, subjekty verejného sektora a iné verejnoprávne subjekty nemožno vyhlásiť za insolventné.

B) Objektívna podmienka: platobná neschopnosť dlžníka, ktorou sa rozumie neschopnosť riadne splácať svoje splatné peňažné záväzky.

2.2. Strany, ktoré môžu podať návrh na začatie konania

Požiadavky na podanie návrhu na začatie insolvenčného konania sa líšia podľa toho, či návrh podáva dlžník alebo veriteľia.

Ak návrh na začatie insolvenčného konania podá dlžník (dobrovoľný konkurz), musí súdu odôvodniť, že sa v súčasnosti nachádza v situácii platobnej neschopnosti alebo mu takáto situácia hrozí, t. j. že nemôže riadne splácať svoje záväzky. Ak je platobná neschopnosť aktuálna, dlžník musí podať návrh na insolvenčné konanie do dvoch mesiacov od chvíle, keď sa o svojej platobnej neschopnosti dozvie, alebo od chvíle, keď sa o nej mal dozvedieť.

V tomto dvojmesačnom období však dlžník môže podľa zákona súdu oznámiť, že rokuje o uzatvorení dohody s veriteľmi o refinancovaní dlhu. V takom prípade sa lehota počas rokovania pozastaví a veriteľia nemôžu začať samostatné vykonávacie konanie voči majetku, ktorý dlžník potrebuje na tri mesiace svojej činnosti. Ak sa dlžníci nedohodnú s veriteľmi, po uplynutí tejto lehoty musia dlžníci do jedného mesiaca podať návrh na insolvenčné konanie.

K návrhu musia dlžníci predložiť určité dokumenty, ako je napríklad správa o ich hospodárskej činnosti, inventúra majetku, zoznam veriteľov s úverovými zárukami, zoznam zamestnancov a ich účty, ak ich dlžníci musia viesť.

Dlžníci, ktorými môžu byť fyzické alebo právnické osoby, musia podať návrh na insolvenčné konanie v prípade, keď sú v stave aktuálnej platobnej neschopnosti, ktorou sa rozumie situácia, keď osoba nemôže riadne splácať svoje záväzky. Na druhej strane, ak hrozí platobná neschopnosť (ešte neexistuje, ale očakáva sa), dlžníci majú jednoducho nárok podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

Podanie návrhu obchodnému súdu (*juzgado de lo mercantil*) musí byť v súlade s určitými povinnými požiadavkami stanovenými v článku 6 ods. 2 zákona o konkurze (*Ley Concursal*): správa o finančnej a právnej histórii dlžníka; informácia o tom, či vykonáva nejakú hospodársku činnosť; ak ide o právnickú osobu, musí uviesť svojich akcionárov, správcov alebo likvidátorov a štatutárneho audítora; inventúra majetku a práv s príslušnými informáciami na ich identifikáciu; abecedný zoznam veriteľov s uvedenou adresou, výškou a dobou splatnosti pohľadávok a existujúcimi zárukami; v prípade potreby zoznam zamestnancov; ak má dlžník povinnosť viesť účtovníctvo, musí predložiť účtovné knihy; a ak patrí do skupiny spoločností, musí túto skutočnosť uviesť a predložiť konsolidovanú účtovnú závierku skupiny.

Dlžníci majú povinnosť spolupracovať so sudcom povereným insolvenčným konaním a so správcami nielen pasívne podriaďovaním sa požiadavkám, ktoré sa im kladú, ale aj aktívne prostredníctvom oznamovania všetkých dôležitých informácií. Táto povinnosť sa týka aj povinnosti dostaviť sa (pred súd a pred správcov), spolupracovať a informovať. Tieto povinnosti sa vzťahujú na dlžníkov, ktorými sú fyzické osoby a štatutárni alebo faktickí zástupcovia právnických osôb, bez ohľadu na to, či túto úlohu plnia v súčasnosti alebo v predchádzajúcich dvoch rokoch. Nesplnenie tejto povinnosti vedie k predpokladu úmyselného pochybenia alebo hrubej nedbanlivosti na účely vyhlásenia, že je insolventnosť trestná (v prípadoch, na ktoré sa vzťahuje oddiel o trestnej zodpovednosti; t. j. z dôvodu schválenia škodlivej dohody alebo začatia likvidačného konania).

Dlžníka možno vyhlásiť za zodpovedného za platobnú neschopnosť a pokutovať ho. Jedným z účelov insolvenčného konania je analyzovať príčiny platobnej neschopnosti a najmä to, či k nej prispelo správanie dlžníka či iných osôb, ktoré sú s ním spojené priamo alebo nepriamo, alebo ju zhoršilo. To znamená objasniť príslušné záväzky s použitím tabuľky sankcií uvedenej v článkoch 172 a 172a zákona o konkurze.

2.3. Začatie konania a čas jeho začatia:

Sudca musí preskúmať predloženú dokumentáciu a v prípade, ak je platobná neschopnosť alebo bezprostredne hroziaca platobná neschopnosť odôvodnená, musí dlžníka vyhlásiť za insolventného ku dňu podania návrhu alebo od nasledujúceho dňa. Ak predložená dokumentácia nie je úplná, sudca môže povoliť jedno obdobie trvajúce päť dní na jej doplnenie.

Insolvenčné konanie môže takisto navrhnúť ktorýkoľvek veriteľ, pričom v takom prípade ide o tzv. nútený konkurz (*concurso necesario*). Veriteľia, ktorí podajú návrh na vyhlásenie konkurzu, musia doložiť, že sa dlžník nachádza v situácii platobnej neschopnosti, a musia predložiť dôkaz, že voči dlžníkovi bol vystavený exekučný titul, v ktorom sa uvádza, že na splatenie dlhu nebol získaný dostatočný majetok, alebo musia doložiť určité skutočnosti, na základe ktorých možno predpokladať platobnú neschopnosť, napríklad: dlžník vo všeobecnosti prestal uhrádzať záväzky; existencia rozsiahleho zablokovania majetku dlžníka; náhle skrývanie alebo likvidácia majetku; alebo neuhradenie určitých dlhov (daní, sociálneho zabezpečenia, nárokov pracovníkov).

Ak insolvenčné konanie navrhne veriteľ, súd si predvolá dlžníka a umožní mu, aby sa proti vyhláseniu konkurzu bránil. V takýchto prípadoch sudca zvolá pojednávanie, na ktorom strany sporu môžu s určitými obmedzeniami predkladať dôkazy, a sudca musí rozhodnúť, či je dlžník v súčasnosti insolventný, a v prípade potreby musí vyhlásiť konkurz. Konanie sa začne aj vtedy, keď dlžník prijme vyhlásenie konkurzu, nenamieta proti nemu alebo keď sa nedostaví na pojednávanie.

Dlžníci, ktorými sú fyzické osoby, ktoré sa nachádzajú v situácii platobnej neschopnosti alebo ktorým bezprostredne hrozí platobná neschopnosť a ktorých záväzky sa odhadujú najviac na päť miliónov eur, môžu požiadať o postup na uzatvorenie *dohody o mimosúdnom vyrovnaní*. Tento postup môžu využiť aj právnické osoby, ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v článku 231 zákona o konkurze.

Rozhodnutie o začatí insolvenčného konania nadobúda účinnosť okamžite po jeho vydaní, a to aj v prípade podania odvolania.

2.4. Zverejnenie vyhlásenia konkurzu:

Vyhlásenie konkurzu sa musí zverejniť, pokiaľ možno prostredníctvom elektronických médií, a výťah z rozhodnutia sa musí uverejniť v štátnom úradnom vestníku, hoci sudca môže nariadiť, aby sa zverejnil vo viacerých médiách, ak to považuje za nevyhnutné.

2.5. Predbežné opatrenia:

Na žiadosť osoby, ktorá podala návrh na insolvenčné konanie, a v náležitých prípadoch po poskytnutí záruky na krytie prípadných záväzkov, keď sudca prijme návrh, môže prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie, aby sa s majetkom dlžníka nemohlo nakladať, a to spôsobom stanoveným v rámci všeobecného procesného práva.

3 Ktorý majetok tvorí súčasť konkurznej podstaty? Ako sa nakladá s majetkom, ktorý dlžník nadobudne alebo mu pripadne po začatí insolvenčného konania?

3.1. Majetok, ktorý tvorí súčasť konkurznej podstaty

Všetok majetok a práva, ktoré sú vo vlastníctve dlžníka v čase vyhlásenia konkurzu, sú súčasťou konkurznej podstaty alebo „majetku, ktorého sa týka konanie“, ako aj všetok majetok a práva, ktoré dlžník nadobudol alebo ktoré získal späť v priebehu konania. Výnimku predstavuje majetok, ktorý sa v právnom poriadku označuje ako majetok, na ktorý sa nevzťahuje zablokovanie.

Veritelia s prednostným právom na lode alebo lietadlá, môžu tento majetok oddeliť od konkurznej podstaty prostredníctvom opatrení, ktoré umožňujú odvetvové právne predpisy.

V prípade insolvenčného konania s dlžníkmi, ktorými sú fyzické osoby v manželskom zväzku, ich samostatné aktíva budú súčasťou majetku, ktorého sa týka konanie, a v prípade, ak majú dohodu o bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, súčasťou konkurznej podstaty bude aj spoločný majetok manželov, ak je tento majetok potrebný na krytie dlžníkových záväzkov.

Dlžník počas insolvenčného konania nemusí prerušiť svoju činnosť a môže pokračovať v prevádzke svojej spoločnosti, a to v súlade s dohodou týkajúcou sa povolenia alebo pozastavenia jeho právomocí. Vo všeobecnosti je povolenie správcov potrebné na účely správy majetku alebo nakladania s ním v prípadoch dohľadu nad právomocami dlžníka, je však možné povoliť určité konanie všeobecnej povahy, ak predstavuje súčasť bežných činností spoločnosti. V zásade platí, že až do schválenia dohody s veriteľmi alebo do začiatku likvidačného konania nemožno bez povolenia sudcu zaťažiť majetok s cieľom financovať insolventnú spoločnosť. V nasledujúcej časti sa vysvetľujú opatrenia na pozastavenie právomocí dlžníka alebo dohľad na nimi.

Polovica financovania prostredníctvom nového hotovostného príjmu v kontexte refinancovania sa považuje za pohľadávku voči konkurznej podstate.

4 Aké právomoci má dlžník, resp. správca?

4.1. Právomoci dlžníka

Východiskom je v podstate rozdiel medzi dobrovoľným a núteným konkurzom (článok 22). V prvom prípade dlžník naďalej spravuje svoj majetok a nakladá s ním a podlieha dohľadu správcu, pričom potrebuje povolenie alebo súhlas správcu. V prípade núteného konkurzu sú právomoci dlžníka spravovať svoj majetok a nakladať s ním pozastavené a dlžníka nahrádza správca. Účelom právnej úpravy nie je trestať dlžníka, ale skôr ochrániť majetok a zabezpečiť výsledok konania.

Kritériom však je pokračovanie hospodárskej činnosti dlžníka. Z tohto dôvodu sa v článku 44 správcovi povoľuje, aby vytvoril prehľad činností, ktoré sú pre svoju povahu a množstvo oslobodené od nevyhnutnej kontroly. Tento systém je pružný, lebo sudca môže formou odôvodneného rozhodnutia nariadiť pozastavenie právomocí v prípade dobrovoľného konkurzu a v prípade núteného konkurzu nariadiť obyčajný dohľad v rámci mechanizmu získania povolenia alebo súhlasu, pričom uvedie riziká, ktorým sa týmto rozhodnutím chce vyhnúť, a výhody, ktoré sa ním dosiahnu.

Podobne sa na žiadosť správcu môže pôvodná dohoda o obmedzení alebo výmene právomocí neskôr upraviť, a to aj formou odôvodneného rozhodnutia a po vypočutí dlžníka (zmena nie je automatická), pričom platí požiadavka, že táto zmena sa musí zverejniť rovnakým spôsobom ako pôvodné vyhlásenie konkurzu.

Hneď po ukončení konania sa skončí aj obmedzenie právomocí. V opačnom prípade sa predlžuje, až kým sa schváli dohoda s veriteľmi, v ktorej sa môžu ustanoviť opatrenia obmedzujúce alebo zakazujúce právomoci dlžníka. Ak sa insolvenčné konanie skončí núteným predajom majetku úpadcu, začatie tejto fázy znamená pozastavenie právomocí dlžníka.

Vo všeobecnosti platí, že cieľom zákona o konkurze je zabezpečiť, že majetok dlžníka, ktorého sa týka insolvenčné konanie, ostane nezmenený. V určitých prípadoch je však možné časť majetku dlžníka predaj počas insolvenčného konania s povolením sudcu, čo v určitých prípadoch nie je potrebné. Možný je aj predaj výrobných jednotiek počas insolvenčného konania, a to spôsobom stanoveným v článku 146a.

Ako výnimka zo všeobecného pravidla pokračovať v činnosti dlžníka sa stanovuje, že na žiadosť správcu a po vypočutí dlžníka a zástupcov pracovníkov sa môžu zatvoriť kancelárie dlžníka alebo pozastaviť jeho činnosť. Pokiaľ tento postup zahŕňa hromadné ukončenie, zmenu alebo pozastavenie pracovných zmlúv, sudca musí konať podľa osobitných pravidiel.

V zákone sa stanovujú aj osobitné povinnosti týkajúce sa účtov dlžníka a účinky insolvenčného konania na riadiace orgány insolventných právnických osôb sa regulujú samostatne.

4.2. Vymenovanie a právomoci správcov:

Správca je potrebná osoba alebo orgán, ktorý pomáha sudcovi a ktorý je poverený riadením insolvenčného konania. Po vyhlásení insolvenčného konania sudca nariadi druhú fázu konania, ktorej súčasťou je všetko, čo sa týka vymenovania, právomocí a povinností správcu a ustanovení, ktorými sa správca riadi. Správca sa vyberá spomedzi fyzických a právnických osôb dobrovoľne registrovaných vo verejnom insolvenčnom registri (*Registro Público Concursal*) v súlade s podmienkami stanovenými zákonom. Na tieto účely sa rozlišuje medzi insolvenčným konaním malého, stredného a veľkého rozsahu. Prvé vymenovanie zo zoznamu má formu žrebu a ďalší výber prebieha striedavo okrem veľkých konaní, v ktorých sudca môže vymenovať správcu, ktorého považuje za najvhodnejšieho, pričom uvedie dôvody a riadi sa kritériami stanovenými zákonom. V prípade insolvenčného konania, ktoré sa týka úverových inštitúcií sudca musí vymenovať správcu zo zoznamu navrhnutého Fondom pre riadnu reštrukturalizáciu bánk (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*). Sudca musí vymenovať správcov zo zoznamu, ktorý navrhla Národná komisia pre trhy s cennými papiermi (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*), v prípade, keď ide o konanie týkajúce sa inštitúcií, nad ktorými vykonáva dohľad táto komisia, alebo zo zoznamu navrhnutého Konzorciom pre poisťovné kompenzácie (*Consortio de Compensación de Seguros*) v prípade poisťovní.

Obyčajne sa vymenúva iba jeden správca. Vo výnimočných prípadoch môže sudca v insolvenčnom konaní, ak je to opodstatnené z dôvodu verejného záujmu, ako druhého správcu vymenovať veriteľa, ktorým je verejná správa alebo verejnoprávny subjekt, ktoré sú spojené s danou verejnou správou alebo sa jej zodpovedajú.

Článok 33 zákona o konkurze obsahuje podrobné vysvetlenie povinností správcov, ktoré sa rozdeľujú na tieto kategórie: povinnosti procesnej povahy, povinnosti týkajúce sa dlžníka alebo jeho riadiacich orgánov; povinnosti týkajúce sa pracovných otázok, povinnosti súvisiace s právami veriteľov, povinnosti súvisiace s podávaním správ a hodnotením, povinnosti súvisiace so speňažením alebo s likvidáciou majetku a tajomnícke úlohy. Ich najdôležitejšou úlohou je podať správu podľa článku 75, ku ktorej musia priložiť návrh inventúry majetku a zoznam veriteľov.

Odmeny správcov určuje sudca podľa sadzovníka stanoveného v kráľovskej vyhláške č. 1860/2004 zo 6. septembra 2004.

Vymenovaný správca musí prijať túto úlohu a sudca ho môže zamietnuť alebo odvolať v prípade, ak na to existuje oprávnená príčina. Správcovia takisto môžu vymenovať delegovaných asistentov, ktorí im v ich úlohách pomáhajú.

4.3. Konkurzný sudca

Právomoc viesť pojednávanie v insolvenčných konaniach náleží oblasti obchodného súdnictva ako špecializovanej časti občianskoprávneho súdnictva.

Sudca vyhlasuje a vedie insolvenčné konanie. V článku 86b organického zákona č. 6/1985 z 1. júla 1985 o justícii (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) sa stanovuje prehľad právomocí sudcov obchodných súdov najmä vrátane všetkých otázok, ktoré vznikajú v oblasti insolvenčných konaní.

V rámci vyhlásenia konkurzu alebo predtým v zabezpečovacom opatrení, môže sudca obmedziť základné práva dlžníka. Tieto obmedzenia môžu zahŕňať: a) zadržanie poštovej alebo telefonickej komunikácie; b) povinnosť zdržiavať sa v rovnakej oblasti, ako je jeho adresa, s možnosťou domáceho väzenia a c) vstup do miesta pobytu a jeho prehliadka. Ak je dlžníkom právnická osoba, tieto opatrenia sa môžu prijať aj v súvislosti so všetkými alebo niektorými z jej súčasných riaditeľov alebo likvidátorov a s osobami, ktoré tieto úlohy vykonávali v predchádzajúcich dvoch rokoch.

V článku 8 zákona o konkurze sa konkurznému sudcovi udeľuje „výlučná a vylučujúca“ právomoc nad súborom vecí, ktoré sa týkajú vo všeobecnosti všetkých opatrení, ktoré sú namierené na majetok dlžníka alebo ktoré sú s ním v priamom vzťahu. Sudca má takisto právomoc prijímať rozhodnutia týkajúce sa hromadného zrušenia pracovných zmlúv, keď sa zamestnávateľ vyhlási za insolventného, a prerokúvať žaloby týkajúce sa občianskoprávnej zodpovednosti proti riaditeľom alebo likvidátorom insolventnej spoločnosti.

V prípade prejudiciálnych rozhodnutí a výlučne na účely konkurzu sa právomoci sudcu týkajú aj administratívnych a sociálnych otázok, ktoré priamo súvisia s insolvenčným konaním.

V zákone o konkurze sa stanovujú pravidlá týkajúce sa medzinárodnej súdnej právomoci a miestnej príslušnosti a osobitné pravidlá priebehu konania, ktoré sa majú dodržiavať a ktoré majú prednosť nad pravidlami stanovenými vo všeobecnom súdnom poriadku.

5 Za akých podmienok je možné uplatniť započítanie?

Po začatí insolvenčného konania nesmie dochádzať k započítaniu pohľadávok alebo dlhov dlžníka. Započítanie pohľadávok je však povolené v prípade, ak boli požiadavky na započítanie splnené pred vyhlásením konkurzu, a to aj vtedy, keď bolo rozhodnutie vydané neskôr. Tieto požiadavky sa uvádzajú vo všeobecnosti v článku 1196 Občianskeho zákonníka (*Código Civil*) (reciprocita pohľadávok, jednotnosť dlhov a skutočnosť, že sú splatné).

Insolvenčné konania so zahraničným prvkom sú z tohto pravidla vyňaté v prípade, ak právo uplatniteľné na vzájomnú pohľadávku dlžníka umožňuje započítanie v situáciách platobnej neschopnosti.

6 Aké účinky má insolvenčné konanie na zmluvné vzťahy dlžníka?

6.1. Účinky na existujúce zmluvné vzťahy dlžníka:

Zákomom o konkurze sa upravujú účinky insolvenčného konania na zmluvy uzatvorené medzi dlžníkom a tretími stranami, ktoré sa mali začať plniť pred vyhlásením konkurzu. Otázka sa posudzuje s ohľadom na dvojstranné zmluvy, keď jednostranné zmluvy rozhodujú o uznaní pohľadávok veriteľov, ktorí sú treťou stranou, alebo požiadavky o zahrnutie ich pohľadávok do majetku, na ktorý sa vzťahuje konanie, ako sa uvádza v článku 61. Zmluvy uzatvorené s verejnou správou sa riadia osobitným správnym právom.

Ako všeobecná zásada sa v článku 61 ods. 2 ustanovuje, že vyhlásenie konkurzu samo osebe nemá vplyv na zmluvy so vzájomnými záväzkami, ktoré čakajú na plnenie dlžníkom alebo inou zmluvnou stranou. Záväzky dlžníka sa zaučtujú voči konkurznej podstate. Všetky kompenzácie vyplývajúce z vypovedania zmluvy sa takisto považujú za pohľadávku voči konkurznej podstate.

V zákone, ktorý posilňuje platnosť týchto zmlúv, sa za neplatnú považuje každá klauzula, ktorou sa ustanovuje právomoc zrušiť alebo vypovedať zmluvu výlučne z dôvodu, že jedna zo strán bola vyhlásená za insolventnú.

Ak je to v záujme insolvenčného konania, správca (v prípade pozastavenia) alebo dlžník (v prípade dohľadu) môže požiadať o ukončenie zmluvy konkurzným sudcom. V takýchto prípadoch musí sudca predvolať dlžníka, správcu a druhú zmluvnú stranu, aby sa dostavili na súd. Ak subjekty, ktoré sa dostavili na súd, dosiahnu dohodu, sudca vydá príkaz, ktorým sa ukončuje zmluva. V opačnom prípade sa spor bude posudzovať prostredníctvom vedľajšieho insolvenčného konania a sudca bude rozhodovať o všetkom, čo súvisí s vrátením platieb a kompenzáciou, ktoré sa zaučtujú voči konkurznej podstate a ktoré môžu byť významné, pokiaľ ide o vysokú sumu.

6.2. Vypovedanie z dôvodu porušenia zmluvy

V súlade s článkom 62 vyhlásenie konkurzu nemá vplyv na vypovedanie dvojstrannej zmluvy z dôvodu následného porušenia akoukoľvek stranou. V prípade pokračujúceho plnenia zmlúv sa právomoc vypovedať zmluvu môže využiť aj vtedy, keď k jej porušeniu došlo pred vyhlásením konkurzu. I keď však existujú dôvody na vypovedanie zmluvy, sudca s ohľadom na záujmy insolvenčného konania môže nariadiť splnenie zmluvy, pričom splatné sumy alebo platby, ktoré musí dlžník realizovať, sa zaučtujú voči konkurznej podstate.

Žaloba o ukončenie zmlúv sa musí podať konkurznému sudcovi prostredníctvom vedľajšieho insolvenčného konania. Po potvrdení žiadosti (a teda po schválení ukončenia zmluvy) všetky nesplatené záväzky prestanú byť platné. Pokiaľ ide o splatné záväzky, do insolvenčného konania sa zahrnú pohľadávky veriteľov, ktorí splnili svoje zmluvné záväzky, ak dlžník zmluvu porušil pred vyhlásením konkurzu; ak k porušeniu došlo po vyhlásení konkurzu, pohľadávky zmluvných strán, ktoré splnili svoje záväzky, sa zaučtujú voči konkurznej podstate. Pohľadávky budú zahŕňať akúkoľvek náhradu škody (článok 62 ods. 4). V článku 64 zákona sa uvádzajú osobitné ustanovenia, ktorými sa upravujú účinky na pracovné zmluvy, a v ďalšom článku sa upravujú účinky na zmluvy vyššieho manažmentu.

7 Aké účinky má insolvenčné konanie na konania začaté jednotlivými veriteľmi (s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní)?

7.1. Zákaz nových určovacích rozsudkov

Sudcovia občianskych a pracovných súdov nemôžu prijímať žaloby, ktoré by mal prerokúvať konkurzný sudca (v podstate žaloby zamerané voči majetku dlžníka).

Ak by bola niektorá z týchto žalôb omylom prijatá, nariadi sa ukončenie všetkých konaní a akékoľvek prijaté rozhodnutie sa bude považovať za neplatné. Sudcovia obchodného súdu sa tiež musia vyhýbať prijatiu žalôb podaných po začatí insolvenčného konania až do ich ukončenia, pokiaľ sa tieto žaloby týkajú pohľadávok súvisiacich s podnikovými záväzkami voči riaditeľom insolventných kapitálových spoločností, ktorí porušili svoje povinnosti, ak existujú dôvody pre likvidáciu.

7.2. Účinky vyhlásenia konkurzu na vykonávací a vymáhací konanie voči majetku dlžníka:

Vo všeobecnosti platí, že po začatí insolvenčného konania sa nesmie začať súdne alebo mimosúdne vykonávacie konanie, ani voči majetku dlžníka nesmú pokračovať nijaké správne konania či konania na vymáhanie daní. Postihom za porušenie tohto zákazu bude vyhlásenie tejto žaloby za neplatnú. Pravidlom sa stanovujú dve výnimky, pri ktorých vykonávanie môže pokračovať aj napriek vyhláseniu konkurzu a až do schválenia plánu likvidácie: a) správne vykonávacie konania, pri ktorých boli vydané zaisťovacie príkazy a b) pracovnoprávne vykonávacie konania týkajúce sa zablokovania majetku patriaceho dlžníkovi ešte pred vyhlásením konkurzu, a to za predpokladu, že zablokovaný majetok nie je nevyhnutný na pokračovanie podnikania alebo profesijnej činnosti dlžníka.

Pokiaľ ide o prebiehajúce vykonávacie konania, v článku 55 ods. 2 sa stanovuje, že prebiehajúce žaloby sa musia pozastaviť odo dňa vyhlásenia konkurzu, hoci príslušné pohľadávky sa môžu spracovať v rámci insolvenčného konania.

Existujú osobitné pravidlá na vymáhanie kolaterálu, ktoré sa uvádzajú v ďalšej časti, keďže sa týkajú riešenia účinkov na určité pohľadávky.

8 Aké účinky má konkurzné konanie na pokračovanie súdnych sporov, ktoré nie sú ukončené v čase začatia insolvenčného konania?

8.1. Účinky na určovacie konanie prebiehajúce v čase vyhlásenia konkurzu

Určovacie konanie týkajúce sa dlžníka, ktoré prebiehajú v čase vyhlásenia konkurzu, pokračuje až do vynesenia právoplatného rozsudku, hoci napriek tomu sa konania právnických osôb, ktoré vzniesli nárok na náhradu škody proti svojim riaditeľom, likvidátorom alebo audítorm, pripoja k insolvenčnému konaniu a ich konanie bude pokračovať.

Rozhodcovské konanie: rozhodcovské zmluvy týkajúce sa dlžníka sa počas insolvenčného konania stávajú neplatnými (článok 52). Po vyhlásení konkurzu je preto zakázané začínať rozhodcovské konanie. Prebiehajúce rozhodcovské konania pokračujú až do vynesenia právoplatného rozhodcovského rozsudku.

8.2. Právo dlžníka na podanie žaloby (článok 54):

V zákone sa stanovuje oprávnenosť dlžníka na podanie žaloby podľa právomocí, ktoré si zachoval. Vo všeobecnosti platí, ak je dlžník pod správou, správca má právo podávať žaloby neosobnej povahy; ak je dlžník pod dohľadom, má právo podávať žaloby s náležitým povolením správcu, pokiaľ majú žaloby vplyv na majetok dlžníka. V prípade dohľadu, ak sa správca domnieva, že podanie žaloby je vhodné v záujme insolvenčného konania a dlžník žalobu nepodá, sudca môže správcovi povoliť žalobu podať.

9 Aké sú hlavné charakteristiky účasti veriteľov v insolvenčnom konaní?

9.1. Účasť veriteľov na insolvenčnom konaní

Veritelia môžu podať sudcovi návrh na insolvenčné konanie a dlžník môže predložiť námietky proti tomuto návrhu. V takom prípade sa uskutoční vypočutie a sudca vydá rozhodnutie vo forme uznesenia. Ak insolvenčné konanie začne sudca, takéto konanie sa považuje za tzv. nútený konkurz, čo zvyčajne znamená, že dlžník je vylúčený zo správy svojho majetku a z nakladania s ním a v tejto funkcii ho nahrádza správca.

Po začatí insolvenčného konania sa veriteľom poskytne jeden mesiac od uverejnenia vyhlásenia v štátnom úradnom vestníku na vznesenie svojich nárokov a správca musí informovať každého veriteľa uvedeného v dokumentácii dlžníka o povinnosti oznámiť svoje nároky. Toto obdobie sa nijako nelíši od obdobia pre veriteľov s domicilom v zahraničí. Toto oznámenie musí byť písomné a adresované správcovi a musí sa v ňom určiť nárok s použitím potrebných informácií o výške nároku, dátumov, kedy vznikol a kedy bol splatný, opisu a predpokladanej klasifikácie a v prípade odvolania sa na prednostné právo musia uviesť podrobné informácie o majetku alebo právach podliehajúcich platbe a o ich registrácii. Priložiť sa musí aj doplňujúca dokumentácia. Toto oznamovanie sa môže uskutočniť elektronicky.

Správca musí rozhodnúť o začlenení alebo vylúčení každého nároku a jeho výšky, ako aj o jeho klasifikácii, v rámci zoznamu veriteľov, ktorý priložia k svojej správe. Veritelia, ktorí budú nespokojní s klasifikáciou alebo výškou nároku, alebo veritelia, ktorí neboli začlenení, môžu proti správe podať námietky do desiatich dní prostredníctvom podania návrhu na vedľajšie insolvenčné konanie, v ktorom sudca vydá rozsudok. Pred predložením správy (v období desiatich dní pred jej predložením) správca pošle elektronické oznámenie veriteľom, ktorých adresy má, a informuje ich o návrhu zoznamu veriteľov a inventúry majetku. Veritelia, ktorí sú nespokojní, môžu správcovi napísať s cieľom napraviť všetky chyby alebo poskytnúť akékoľvek ďalšie potrebné informácie.

Veritelia sa takisto zúčastňujú vo fáze dohody a likvidácie. Vo fáze dohody môžu predložiť návrh dohody a takisto môžu ponúknuť, že budú dodržiavať včasný návrh dohody predložený dlžníkom. V každom prípade budú predvolaní na stretnutie veriteľov, kde sa bude o tejto dohode diskutovať a hlasovať o jej schválení. Na to je potrebná účasť väčšiny, ako sa stanovuje v článku 124 zákona o konkurze. Tento proces sa môže uskutočniť aj písomne, ak je počet veriteľov vyšší ako tristo.

Niektorí veritelia môžu vzniesť námietky voči schváleniu dohody (veritelia, ktorí sa nezúčastnili na stretnutí veriteľov, alebo tí, ktorí boli protiprávne pripravení o svoje právo hlasovať) a po jej schválení môžu veritelia požiadať o vyhlásenie o nesplnení povinnosti vyplývajúcej z dohody.

Veritelia vo fáze likvidácie môžu predložiť pripomienky k plánu likvidácie, ktorý predložil správca, a k záverečnej správe, a to ešte pred vyhlásením insolvenčného konania za ukončené.

Vo fáze klasifikácie majú veritelia postavenie zainteresovanej strany a môžu predkladať pripomienky k správe správcu a k stanovisku generálnej prokuratúry, hoci nemôžu v súlade so zákonom predkladať nezávislé nároky na klasifikáciu.

A napokon, pokiaľ ide o skončenie insolvenčného konania, veritelia môžu predkladať aj pripomienky, v ktorých namietajú proti skončeniu v určitých prípadoch.

10 Ako môže správca využívať a scudzovať majetok z konkurznej podstaty?

10.1. Nakladanie s majetkom konkurznej podstaty v úvodnej fáze

Vzhľadom na to, že insolvenčným konaním sa neprerušuje činnosť dlžníka, po vyhlásení konkurzu môže dlžník naďalej nakladať so svojim majetkom v súlade s ustanoveným mechanizmom dohľadu: ak je dlžník pod dohľadom, vzťahuje sa naň potreba získať povolenie alebo súhlas správcu, a ak je pod správou, za nakladanie s jeho majetkom zodpovedá správca.

V zásade platí, že až do chvíle, než bude schválená dohoda alebo než sa začne fáza likvidácie, sa s majetkom konkurznej podstaty nesmie nakladať ani sa nesmie zadlžiť bez povolenia sudcu. To sa netýka: a) predaja majetku, ktorý správca považuje za nevyhnutný na zaručenie životaschopnosti spoločnosti alebo požiadaviek na hotovosť vyžadovaných v záujme konania; b) predaja majetku, ktorý nie je potrebný na pokračovanie činnosti dlžníka so zárukou, že cena v podstatnej miere zodpovedá hodnote priradenej majetku v súpise a c) scudzovania majetku, ktorý je nevyhnutný na pokračovanie činnosti dlžníka.

V poslednom uvedenom prípade, ak dlžník nie je vylúčený zo správy svojho majetku a nakladania s ním, správca môže vopred určiť opatrenia alebo operácie podstatné pre podnikanie alebo obchodovanie spoločnosti, ktoré môže dlžník vykonávať sám v závislosti od ich povahy a množstva. Dlžník takisto môže vykonávať tieto činnosti od vyhlásenia konkurzu do chvíle, keď správca prevezme svoje povinnosti.

10.2. Nakladanie s majetkom konkurznej podstaty vo fáze likvidácie:

Proces likvidácie tvoria dve hlavné fázy:

a) Riadenie operácií súvisiacich s likvidáciou v súlade s plánom, ktorý zostavil správca, ktorý podlieha pripomienkovaniu dlžníka, veriteľov a zástupcov zamestnancov a ktorý podlieha schváleniu súdom. Cieľom zákona je vždy, keď je to možné, chrániť spoločnosť a na tento účel sa v ňom stanovujú osobitné pravidlá na predaj výrobných jednotiek. Proti plánu je možné vzniesť námietky pred sudcom a operácie súvisiace s likvidáciou sa musia vykonať podľa ustanovení plánu. Ak plán nebol schválený, v zákone sa stanovujú štandardné pravidlá.

b) Vyplatenie veriteľov s podmienkou, že platby sa môžu začať, hoci sa ešte neskončili operácie súvisiace s likvidáciou.

Treba však uviesť, že nie všetky operácie súvisiace s likvidáciou sa uskutočňujú v tejto fáze konania. Určitý majetok sa môže speňažiť počas úvodnej fázy na iné účely, než je vyplatenie veriteľov, ako napríklad v týchto prípadoch: majetok, na ktorý sa vzťahuje konanie, sa môže zachovať s cieľom udržovať hospodársku činnosť dlžníka; veritelia s prednostným právom na lode alebo lietadlá, môžu tento majetok oddeliť od konkurznej podstaty v rámci opatrení, na ktoré majú nárok podľa osobitných právnych predpisov; a napokon, určité v prípade vykonávacích konaní, ktoré začali individuálni prednostní veritelia pred insolvenčným konaním, sa môže pokračovať, ako aj v prípade správnych vykonávacích konaní, pri ktorých boli zaisťovacie príkazy vydané pred vyhlásením konkurzu.

Predaj majetku počas likvidácie prebieha v zásade so značnou voľnosťou v súlade s ustanoveniami plánu likvidácie, ktorý schválil sudca. Správca môže prijať špecializovaný subjekt na predaj určitého majetku, zvyčajne na úkor svojej vlastnej odmeny. V dôsledku reformy, ktorá bola zavedená zákonom č. 9 /2015 z 25. mája 2015, sa však stanovila kogentná právna norma, a to najmä pokiaľ ide o majetok a práva, na ktoré sa vzťahujú prednostné nároky. Vo veciach, na ktoré sa nevzťahuje plán, sa uplatňujú pravidlá nakladania s majetkom v jednotlivých opatreniach na presadzovanie práva v občianskoprávných konaniach. Obyčajne sa majetok predáva prostredníctvom systému priameho predaja, pričom určité propagačné záruky závisia od povahy dotknutého majetku. Povolené je aj prídelenie týkajúce sa vyplatenia alebo smerujúce k vyplateniu neverejných veriteľov.

V zákone sa stanovujú osobitné pravidlá na predaj výrobných jednotiek počas všetkých fáz insolvenčného konania (ktorý sa riadi zásadou ochrany spoločnosti), a to tak, že s jednou kúpnu zmluvou sa prevedie všetok majetok, a osobitné pravidlá na prevod záväzkov dotknutej činnosti.

V zásade platí, že predaj výrobných jednotiek znamená prevod všetkých zmlúv, ktoré sú vnútorne spojené s činnosťou, ale nie prevzatie dlhov pred insolvenčného konania, okrem prípadov, keď sú kupujúci spojení s dlžníkom alebo keď sa uplatňujú pracovnoprávne pravidlá na prevod podniku. V takých prípadoch môže sudca udeliť súhlas s tým, aby kupujúci nepreberal sumu miezd alebo náhrady škôd, ktoré sa mali vyplatiť pred scudzením a aby bola táto suma krytá záručným mzdovým fondom (*Fondo de Garantía Salarial*). V záujme zabezpečenia prežitia spoločnosti môže nový nadobúdateľ a pracovníci uzavrieť dohody o zmene kolektívnych pracovných podmienok.

11 Ktoré pohľadávky možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a akým spôsob sa zaobchádza s pohľadávkami vzniknutými po začatí insolvenčného konania?

Po začatí insolvenčného konania sa pohľadávky všetkých veriteľov, či už ide o nezabezpečené, alebo o prednostné pohľadávky, a bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť a domicil, započítajú medzi záväzky dlžníka. Cieľom je na základe zásad *par condicio creditorum* a na základe súladu so zákonom o dividendách (*ley del dividendo*) poskytnúť všetkým nárokom rovnaké zaobchádzanie v súvislosti s overenou platobnou neschopnosťou dlžníka a s vyrovnaním všetkých jeho dlhov (články 49 a 76).

Existuje pôvodný zásadný rozdiel medzi konkurznými veriteľmi a veriteľmi, ktorých sa insolvenčné konanie netýka: veritelia konkurznej podstaty.

Pohľadávky voči konkurznej podstate sa opisujú v článku 84 ods. 2 zákona o konkurze s obmedzeným zoznamom, čo znamená, že pohľadávky, ktoré nie sú na tomto zozname, sa považujú za konkurzné pohľadávky. V zásade a v prevažnej väčšine prípadov platí, že ide o pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, v dôsledku konania alebo pokračovania činnosti dlžníka, alebo ide o pohľadávky, ktoré vznikli v dôsledku mimozmluvnej zodpovednosti. Patria sem však aj iné prípady, ako sú napríklad mzdové pohľadávky za posledných 30 dní práce pred vyhlásením konkurzu, ktorých výška neprevyšuje dvojnásobok zaručenej všeobecnej minimálnej mzdy, a pohľadávky na výživné dlžníka alebo ľudí, voči ktorým má zo zákona vyživovaciu povinnosť.

V ostatných prípadoch tieto pohľadávky vyplývajú z rozhodnutí vydaných počas konania; napríklad pri určovaní následkov opatrení na zrušenie úkonov alebo v dôsledku ukončenia zmlúv.

Polovicu sumy pohľadávok vyplývajúcich z nového hotovostného príjmu priznaného v rámci zmluvy o refinancovaní za podmienok stanovených v článku 71a alebo štvrtého doplňujúceho ustanovenia možno považovať aj za pohľadávky voči konkurznej podstate.

V prípade likvidačného konania pohľadávky priznané dlžníkovi v kontexte dohody a v súlade s ustanoveniami článku 100 ods. 5 predstavujú aj pohľadávky voči konkurznej podstate.

Pohľadávky voči konkurznej podstate sú vopred odpočítateľné. To znamená, že majú prednosť pred všetkými ostatnými pohľadávkami a nevzťahuje sa na ne pozastavenie prírastku úrokov.

Mzdové pohľadávky za posledných 30 dní práce sa musia uhradiť okamžite. Zvyšok pohľadávok voči konkurznej podstate sa vypláca podľa toho, keď sa stanú splatnými, správca však toto pravidlo môže zmeniť, ak je to potrebné v záujme insolvenčného konania a ak existuje dostatok majetku na vyplatenie všetkých pohľadávok voči konkurznej podstate.

V zákone sa však stanovujú osobitné pravidlá (článok 176a) pre prípady, v ktorých dlžníkov majetok podľa všetkého nestačí na vyplatenie pohľadávok voči konkurznej podstate. V takých prípadoch je nevyhnutné ukončiť insolvenčné konanie. Ak to správca predvída, musí informovať sudcu a prejsť k vyplateniu pohľadávok voči konkurznej podstate podľa určitého poradia stanoveného v článku 176a ods. 2.

12 Aké sú pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok?

Po začatí insolvenčného konania sa veriteľom poskytne jeden mesiac od uverejnenia vyhlásenia v štátnom úradnom vestníku na vznesenie svojich nárokov a správca musí informovať každého veriteľa uvedeného v dokumentácii dlžníka o povinnosti oznámiť svoje nároky. Na toto oznámenie neexistuje nijaký osobitný formulár. Toto obdobie sa nijako nelíši od obdobia pre veriteľov s domicilom v zahraničí, hoci sa uplatňujú ustanovenia článkov 53 a 55 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní.

Oznámenie pohľadávok musí byť písomné a adresované správcovi a musí sa v ňom určiť nárok s použitím potrebných informácií o výške nároku, dátumov, kedy vznikol a kedy bol splatný, opisu a predpokladanej klasifikácie a v prípade odvolania sa na prednostné právo sa musia uviesť podrobné informácie o majetku alebo právach podliehajúcich platbe a o ich registrácii. Priložiť sa musí aj doplňujúca dokumentácia. Toto oznamovanie sa môže uskutočniť elektronicky.

Správca musí rozhodnúť o začlenení alebo vylúčení každého nároku a jeho výšky, ako aj o jeho klasifikácii, v rámci zoznamu veriteľov, ktorý priložia k svojej správe. Veritelia, ktorí budú nespokojní s klasifikáciou alebo výškou nároku, alebo veritelia, ktorí neboli začlenení, môžu proti správe podať námietky do desiatich dní prostredníctvom podania návrhu na vedľajšie insolvenčné konanie, v ktorom sudca vydá rozsudok. Pred predložením správy (v období desiatich dní pred jej predložením) správca pošle elektronické oznámenie veriteľom, ktorých adresy má, a informuje ich o návrhu zoznamu veriteľov a inventúry majetku. Veritelia, ktorí sú nespokojní, môžu správcovi napísať s cieľom napraviť všetky chyby alebo poskytnúť akékoľvek ďalšie potrebné informácie.

Ak veritelia neoznámia svoje pohľadávky včas, stále ich do zoznamu môže zapísať správca alebo sudca pri rozhodovaní o námietkach proti zoznamu veriteľov, budú však mať podriadený štatút. Platí však, že pohľadávky podľa článku 86 ods. 3, pohľadávky vyplývajúce z dokumentácie dlžníka, pohľadávky zaznamenané vo vykonateľnom titule, pohľadávky zabezpečené kolaterálom zapísané vo verejnom registri, pohľadávky, ktoré sú zaznamenané iným spôsobom v rámci insolvenčného konania alebo iného súdneho konania, a pohľadávky, pri ktorých je potrebné overenie verejnej správy, nie sú z týchto dôvodov podriadené a klasifikujú sa náležitým spôsobom.

Pohľadávky, ktoré nespĺňajú ani tieto kritériá na začlenenie do zoznamu a ktoré boli oznámené po uplynutí lehoty, prichádzajú o akúkoľvek pravdepodobnosť, že budú uhradené v rámci insolvenčného konania.

13 Aké sú pravidlá rozdelenia výťažku? Aké je poradie pohľadávok a práv veriteľov?

V zákone sa konkurzné pohľadávky rozdeľujú na tri kategórie (článok 89): prednostné, nezabezpečené a podriadené. Prednostné pohľadávky sa ďalej rozdeľujú na osobitné a všeobecné a potom na jednotlivé triedy spôsobom uvedeným v novom článku 94 ods. 2. Klasifikácia pohľadávok v zákone o konkurze funguje na základe automatického prístupu. Kategória nezabezpečených pohľadávok je zvyšková: všetky pohľadávky, ktoré nepatria do dvoch ďalších kategórií prednostných alebo podriadených pohľadávok, sú nezabezpečené.

A) Medzi osobitne uprednostnené pohľadávky (článok 90) patria:

1. Pohľadávky zabezpečené hypotekárnym úverom na nehnuteľnosť, záložným listom alebo registrovaným záložným právom na majetok alebo práva zaťažené hypotekou alebo založené.
2. Pohľadávky zabezpečené založením príjmu zo zaťaženého majetku.
3. Pohľadávky z úverov na dlhodobý majetok vrátane pohľadávok pracovníkov voči objektom, ktoré vyrobili, pokiaľ sú vlastníctvom alebo v majetku dlžníka.
4. Pohľadávky na platby finančného lízingu alebo zakúpenie na splátky za hnuťelný alebo nehnuteľný majetok v prospech prenajímateľov alebo predávajúcich a v náležitých prípadoch v prospech finančných podporovateľov, za majetok prenajatý alebo predaný s výhradou vlastníctva, so zákazom nakladania s majetkom alebo s podmienkou kľúčovej povahy v prípade neplatenia.
5. Pohľadávky, ktoré sú zaručené cennými papiermi vyjadrenými v účtovných zápisoch, na zaťažené cenné papiere.
6. Pohľadávky, ktoré sú zabezpečené založením ustanoveným úradne osvedčenou listinou, na zastavený majetok alebo práva, ktoré sú vo vlastníctve veriteľa alebo tretej strany. V prípade zabezpečených pohľadávok stačí, aby boli zaznamenané v úradne osvedčenej a datovanej listine, aby tým získali prednosť pred zastaveným majetkom. Záložné právo, ktorým sa zabezpečujú budúce pohľadávky, poskytuje osobitnú prednosť iba pohľadávkam, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu, a pohľadávkam, ktoré vznikli po ňom, ak sa podľa článku 68 navrátia alebo ak bolo záložné právo zaznamenané vo verejnom registri pred vyhlásením konkurzu.

Osobitná prednosť má vplyv iba na časť pohľadávky, ktorá neprevyšuje hodnotu príslušnej záruky zaznamenatej v zozname veriteľov. Suma pohľadávky, ktorá prevyšuje hodnotu uznanú na účely osobitnej prednosti, sa klasifikuje v súlade s jej povahou.

A) Medzi všeobecne uprednostnené pohľadávky (článok 91) patria:

1. Mzdové pohľadávky, ktoré nemajú osobitnú prednosť, v hodnote, ktorá je výsledkom vynásobenia trojnásobku zaručenej všeobecnej minimálnej mzdy počtom dní, za ktoré nebola vyplatená mzda; náhrada vyplývajúca z ukončenia zmlúv v hodnote zodpovedajúcej zákonnému minimu vypočítanému na základe maximálne trojnásobku zaručenej všeobecnej minimálnej mzdy; náhrada vyplývajúca z pracovných úrazov a chorôb z povolania, na ktorú vznikol nárok pred vyhlásením konkurzu.
2. Sumy zodpovedajúce zrážkovej dani a zrážkam na sociálne zabezpečenie, ktoré dlžník dlhuje v súlade s právnym záväzkom.
3. Pohľadávky fyzických osôb vyplývajúce zo slobodného povolania a pohľadávky, ktoré zodpovedajú autorom za prevod práv za využívanie diel podliehajúcich ochrane duševného vlastníctva, ktoré vznikli v období šiestich mesiacov pred vyhlásením konkurzu.
4. Daňové pohľadávky a ďalšie verejnoprávne pohľadávky, ako aj pohľadávky týkajúce sa sociálneho zabezpečenia, ktoré nemajú osobitnú prednosť. Toto prednostné právo sa môže uplatniť až do výšky 50 % celkových pohľadávok daňového orgánu a do výšky celkových pohľadávok systému sociálneho zabezpečenia.
5. Pohľadávky vzniknuté na základe mimozmluvnej občianskoprávnej zodpovednosti.
6. Pohľadávky vyplývajúce z nového hotovostného príjmu priznaného v kontexte zmluvy o refinancovaní, ktorá spĺňa podmienky uvedené v článku 71 ods. 6 a vo výške, ktorá nebola uznaná ako pohľadávka voči konkurznej podstate.
7. Až 50 % sumy pohľadávok veriteľa, ktorý podal návrh na insolvenčné konanie, ktoré sa nepovažujú za podriadené.

C) Podriadené pohľadávky sa uvádzajú v článku 92:

1. Pohľadávky, ktoré, hoci boli oznámené neskoro, sa uvádzajú v zozname veriteľov vypracovanom správcom, a pohľadávky, ktoré neboli oznámené alebo boli oznámené neskoro a sú uvedené v zozname na základe následnej komunikácie alebo ktoré do zoznamu nechal zapísať sudca v rámci rozhodnutia o námietkach voči zoznamu. Pohľadávky podľa článku 86 ods. 3, pohľadávky vyplývajúce z dokumentácie dlžníka, pohľadávky zaznamenané vo vykonateľnom titule, pohľadávky zabezpečené kolaterálom zapísané vo verejnom registri, pohľadávky, ktoré sú zaznamenané iným spôsobom v rámci insolvenčného konania alebo iného súdneho konania, a pohľadávky, pri ktorých je potrebné overenie verejnej správy, nie sú z týchto dôvodov podriadené a klasifikujú sa náležitým spôsobom.
2. Pohľadávky, ktoré sú na základe zmluvnej dohody podriadené všetkým ostatným pohľadávkam voči dlžníkovi.
3. Pohľadávky za príplatky a úroky akéhokoľvek druhu vrátane úrokov z omeškania, s výnimkou pohľadávok zodpovedajúcich pohľadávkam s kolaterálom, ktoré podliehajú obmedzeniu príslušnej záruky.
4. Pohľadávky za pokuty a iné peňažné sankcie.
5. Pohľadávky v držbe akýchkoľvek osôb s osobitným vzťahom k dlžníkovi, ako sa uvádza v ďalšom článku, okrem pohľadávok uvedených v článku 91 ods. 1, keď dlžníkom je fyzická osoba, a pohľadávky, ktoré nevyplývajú z pôžičiek alebo podobných mechanizmov financovania, ktoré sú v držbe akcionárov uvedených v článku 93 ods. 2 body 1 a 3, ktorí spĺňajú podmienky kapitálovej účasti uvedenej v danom článku. Pohľadávky na výživné, ktoré vznikli a nadobudli splatnosť pred vyhlásením konkurzu, sú z tohto pravidla vyňaté a považujú sa za nezabezpečené pohľadávky.
6. Pohľadávky vyplývajúce z opatrení na zrušenie úkonov v prospech osoby, ktorá konala v zlej viere v rámci napadnutého aktu.
7. Pohľadávky vyplývajúce zo zmlúv so vzájomnými záväzkami uvedené v článkoch 61, 62, 68 a 69, ak sudca na základe správy od správcu zistí, že veriteľ opakovanne bránil plneniu zmluvy na úkor záujmov insolvenčného konania.

13.1. Úhrada pohľadávok

Úhrada pohľadávok s osobitnou prednosťou sa účtuje voči majetku a právam, ktorých sa týka konanie, bez ohľadu na to, či sa na ne vzťahuje mechanizmus individuálneho alebo kolektívneho vykonávania. Pre tieto pohľadávky platia osobitné pravidlá, ktoré poverujú správcu vyplatiť ich z konkurznej podstaty bez speňaženia konkrétneho majetku, čím sa uvoľní vecné bremeno. Takisto je možné majetok predať bez ukončenia záložného práva a s tým, že nadobúdateľ prevezme záväzky dlžníka. V prípade predaja tohto majetku sa v zákone stanovujú osobitné pravidlá v článku 155.

Pohľadávky so všeobecnou prednosťou sa vyplácajú v súlade s ich poradím a na základe pomernej výšky v rámci každej kategórie. Potom sa uhradia nezabezpečené pohľadávky, hoci poradie platieb môže zmeniť sudca na žiadosť správcu a za určitých podmienok (článok 157). Nezabezpečené pohľadávky sa vyplácajú na základe pomernej výšky a podľa likvidity majetku konkurznej podstaty.

Podriadené pohľadávky sa vyplácajú ako posledné a v súlade s poradím uvedeným v článku 92.

14 Aké sú podmienky a účinky ukončenia insolvenčného konania (najmä ukončenia vyrovnaním)?

14.1. Reorganizačné konanie

„Reorganizačné konanie“ môže označovať dve odlišné situácie: dohoda veriteľov ako spôsob riešenia insolvenčného konania a možnosť, aby dlžník predišiel insolvenčnému konaniu prostredníctvom dohody s veriteľmi o reorganizácii alebo reštrukturalizácii dlhu. Obidve situácie upravuje zákon o konkurze.

A) Dohoda veriteľov

Po úvodnej fáze insolvenčného konania, keď bol konečne určený majetok a záväzky, ktorých sa týka konanie, existujú dve možné riešenia: dohoda veriteľov alebo likvidácia. Dosiachnutie dohody veriteľov má prednosť, keďže v zákone sa stanovuje, že fáza dohody sa musí začať vždy, pokiaľ dlžník nepožiadala o likvidačné konanie.

Dlžník a veritelia, ktorí držia viac než pätinu jeho záväzkov, môžu po dokončení úvodnej fázy predložiť návrh dohody. Dlžník má povolenie predložiť včasný návrh dohody, hoci niektorí dlžníci sú z tejto možnosti vyňatí (dlžníci usvedčení z určitých trestných činov a dlžníci, ktorí nepredkladajú ročnú účtovnú závierku, keď majú povinnosť tak robiť).

Cieľom včasného návrhu dohody je dosiahnuť, že dlžník a jeho veritelia dospejú k dohode rýchlo a bez vyčerpania všetkých fáz insolvenčného konania. Na spracovanie návrhu ho musí podpísať určitý percentuálny podiel veriteľov. Po predložení návrhu ho musí vyhodnotiť správca a zvyšok veriteľov ho môže podpísať, ak dosiahnu požadovanú väčšinu, sudca vydá rozsudok, ktorým schváli dohodu.

Bežné spracovanie fázy dohody sa začína rozhodnutím súdu, ktorým sa ukončuje úvodná fáza. V tomto rozhodnutí sudca stanoví dátum stretnutia veriteľov, hoci ak počet veriteľov prekročí tristo, proces môže prebiehať písomne. Od tejto chvíle sa začína obdobie, v ktorom dlžník a veritelia predložia svoje návrhy dohody, ktorá musí mať základný minimálny obsah. Ak splnia všetky podmienky, sudca prijme návrhy a tieto návrhy sa pošlú na vyhodnotenie správcovi. Stretnutiu veriteľov predsedá sudca, a pokiaľ sa má stretnutie považovať za právoplatné, musia sa naň dostaviť veritelia, ktorí predstavujú viac ako polovicu nezabezpečených pohľadávok. Povinnosť zúčastniť sa majú dlžník a správca. Na stretnutí sa rokuje o návrhoch dohody a hlasuje sa o nich a v záujme ich schválenia musia získať väčšinu hlasov stanovenú v článku 124 zákona, podľa ich obsahu. Sudca potom vynesie rozsudok, ktorým schváli návrh prijatý na stretnutí, a správca a veritelia, ktorí sa nezúčastnili na stretnutí alebo boli pripravení o svoje právo vzniesť námietku voči návrhu, môžu využiť predchádzajúci postup.

Dohoda nadobúda platnosť odo dňa rozsudku, ktorým bola schválená, a od tejto chvíle sa končí účinky insolvenčného konania a nahrádzajú ich účinky stanovené v dohode. Skončí sa aj úloha správcu. Dohoda zaväzuje dlžníka a nezabezpečených a podriadených veriteľov, ako aj prednostných veriteľov, ktorí hlasovali za jej prijatie. Môže byť záväzná aj pre prednostných veriteľov, čo závisí od väčšiny dosiahnutej pri schvaľovaní. Po vykonaní dohody sudca túto skutočnosť vyhlási a nariadi ukončiť insolvenčné konanie.

Ak dohoda nebola dodržaná, akýkoľvek veriteľ môže požiadať sudcu o vyhlásenie o nespĺnení povinnosti.

B) Reorganizácia dlhu prostredníctvom zmlúv o refinancovaní s cieľom zabrániť insolvenčnému konaniu

Zo skúseností získaných v čase od uverejnenia zákona o konkurze vyplýva, že insolvenčné konanie nefunguje ako prostriedok na dosiahnutie kontinuity činnosti na základe dohodnutého riešenia. Komisia vo svojom odporúčaní z 12. marca 2014 týkajúcom sa nového prístupu k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti naliehala na členské štáty, aby prijali opatrenia na predchádzanie insolvenčným konaniam prostredníctvom dohôd o refinancovaní dlhu medzi dlžníkom a veriteľmi. Španielsky zákonodarca v posledných reformách zákona o konkurzoch zaviedol v tejto oblasti štyri druhy opatrení: a) vytvorenie systému predchádzajúcej komunikácie, aby dlžník mohol informovať sudcu obchodného súdu, že začal rokovania so svojimi veriteľmi s cieľom dospieť k dohode o refinancovaní, čím sa odloží povinnosť podať návrh na insolvenčné konanie a umožní sa odklad individuálneho výkonu v určitých prípadoch a na určité obdobie; b) vytvorenie ochranných mechanizmov na ochranu dohôd o refinancovaní proti opatreniam na zrušenie úkonov; c) vytvorenie oficiálneho postupu schvaľovania pre dohody o refinancovaní s cieľom posilniť ich účinky a d) motivačné opatrenia na účely konverzie dlhu na vlastné imanie. V tejto časti sa zameriavame na úpravu súdneho schvaľovania dohôd o refinancovaní, ktorá sa nachádza vo štvrtom doplňujúcom ustanovení zákona o konkurze.

Dohody o refinancovaní podpísané veriteľmi, ktoré predstavujú aspoň 51 % finančných záväzkov, môže schváliť súd. V zákone sa stanovujú osobitné pravidlá týkajúce sa výpočtu percentuálnych podielov finančných záväzkov a pravidlá týkajúce sa syndikovaných úverov.

Tento proces zahŕňa predloženie žiadosti zo strany dlžníka alebo veriteľov, ktorá sa doplní osvedčením od audítora, ktorým sa potvrdzuje účasť väčšiny potrebnej v každom prípade, podľa úrovne požadovanej ochrany, s minimálne 51 % finančných záväzkov. Sudca preskúma predloženú žiadosť a ak je prijatá, vydá uznesenie, ktorým vyhlási odklad jednotlivých výkonov v priebehu schvaľovania.

Po zverejnení uznesenia o schválení začne plynúť 15 dňová lehota, aby finanční veritelia, ktorí s dohodou nesúhlasia, mohli vzniesť voči nemu námietky. Jediným dôvodom námietok je buď nespĺnenie povinnosti týkajúcej sa formálnych požiadaviek, alebo neprimeranosť požadovanej obete. Námietky sa spracúvajú v rámci vedľajšieho insolvenčného konania, ktoré sa týka dlžníka a zvyšku veriteľov, ktorí sú zmluvnou stranou, a proti vydanému rozsudku sa nemožno odvolať. Takisto sa výsledne stanovuje, že v súvislosti s účinkami súdom schválenej dohody, ktoré sa uplatňujú od prvého dňa po uverejnení rozsudku v štátnom úradnom vestníku, sudca môže uznesením zrušiť akékoľvek zablokovanie vykonávané prostredníctvom individuálnych vykonávacích konaní týkajúcich sa dlhov, na ktoré sa vzťahuje dohoda o refinancovaní.

Účinky súdneho schválenia sa netýkajú iba rozšírenia účinkov dohodnutého rozšírenia smerom od zásady relativity zmlúv. Celkový účinok predstavuje ochranu proti opatreniam na zrušenie úkonov, ale rozšírenie účinkov na veriteľov, ktorí s dohodou nesúhlasia, bude závisieť od percentuálneho podielu súhlasných hlasov. A tak: a) ochrana veriteľov kolaterálom sa odstraňuje; b) účinky dohody sa upravia na základe väčšinového hlasovania pri jej schvaľovaní a v súvislosti s tým, či je pohľadávka účinne krytá kolaterálom.

Veritelia s finančnými pohľadávkami, ktorí dohodu nepodpísali, ktorých sa však dotýka schválenie súdom, si zachovávajú svoje práva nad veriteľmi, ktoré sú spoločne a nerozdielne zodpovední s dlžníkom, a nad zárukami alebo ručiteľmi, ktorí sa nesmú opierať o prijatie dohody o refinancovaní alebo o účinky schválenia súdom. Pokiaľ ide o finančných veriteľov, ktorí dohodu podpísali, zachovanie jej účinkov na záruky alebo ručiteľov bude závisieť od toho, čo sa dohodlo v ich príslušných právnych vzťahoch.

Každý veriteľ, bez ohľadu na to, či dohodu podpísal, môže požiadať o vyhlásenie o nespĺnení povinnosti sudcu, ktorý dohodu schválil, a to prostredníctvom vedľajšieho insolvenčného konania. Proti rozsudku sa nie je možné odvolať. Ak dôjde k vyhláseniu o nespĺnení povinnosti, veritelia môžu požadovať insolvenčné konanie alebo začať individuálne vykonávacie konanie.

Pokiaľ sa práva vyplývajúce z kolaterálu vykonávajú na pohľadávky dotknuté dohodou a ak sa nedohodlo inak, veriteľ môže za určitých podmienok prevziať do držby získané sumy.

14.2. Vyňatie dlžníkov, ktorými sú fyzické osoby, z nesplatených pohľadávok

Zákomom č. 25/2015 z 28. júla 2015 sa do zákona o konkurze (v novom článku 178a) zaviedol mechanizmus tzv. druhej príležitosti.

Týmto ustanovením sa vynímajú fyzické osoby z pôsobnosti všeobecného pravidla článku 178 ods. 2, podľa ktorého v prípadoch ukončenia insolvenčného konania z dôvodu likvidácie alebo pre nedostatočný majetok krytý konaním, dlžníci, ktorými sú fyzické osoby, nesú zodpovednosť za uhradenie zvyšných pohľadávok.

Na to, aby dlžník mohol túto výnimku uplatniť, musel v minulosti konať v dobrej viere, na čo sa vzťahujú tieto požiadavky:

1. platobná neschopnosť nebola vyhlásená za zavinenú;
2. dlžník nebol v priebehu desiatich rokov predchádzajúcich vyhláseniu konkurzu právoplatne odsúdený za spáchanie majetkovej trestnej činnosti, podvodu alebo trestnej činnosti tzv. bielych golierov, pozmeňovania, zločinov proti daňovým orgánom a systému sociálneho zabezpečenia alebo proti právam pracovníkov;
3. splnením požiadaviek stanovených v článku 231 dlžník uzatvoril alebo sa aspoň pokúsil uzatvoriť dohodu o mimosúdnom vyrovnaní;

4. dlžník úplne vyrovnal pohľadávky voči konkurznej podstate a prednostné konkurzné pohľadávky a ak sa nepokúsil dosiahnuť najprv dohodu o mimosúdnom vyrovnaní, aspoň 25 % sumy nezabezpečených konkurzných pohľadávok;

5. ako alternatívna možnosť k predchádzajúcemu bodu:

i) dlžník sa podvolí splátkovému kalendáru;

ii) dlžník neporušil povinnosť spolupracovať so sudcom a správcom;

iii) dlžník v posledných desiatich rokoch nevyužil túto výnimku;

iv) dlžník v priebehu štyroch rokov pred vyhlásením konkurzu neodmietol nijakú ponuku na zamestnanie primeranú k jeho schopnostiam;

v) dlžník vyjadril súhlas, pri uplatňovaní výnimky z nesplatených pohľadávok, že jeho prístup k výnimke bude zaznamenaný v osobitnom oddiele verejného insolvenčného registra, a to na obdobie piatich rokov.

Na udelenie tejto výnimky je potrebné, aby sa konanie začalo na žiadosť dlžníka a aby sa na ňom zúčastnil správca a veritelia, ktorí sú stranami konania.

Dlžník musí predložiť splátkový kalendár pre pohľadávky, ktoré sú vylúčené z výnimky a ktoré sa musia splatiť najviac do piatich rokov.

Po uplynutí obdobia určeného na splnenie splátkového kalendára, ak nedošlo k zrušeniu výnimky, konkurzný sudca na žiadosť dlžníka vydá uznesenie, ktorým s konečnou platnosťou udelí výnimku pre pohľadávky, ktoré neboli zaplatené počas insolvenčného konania. Sudca v závislosti od okolností prípadu a na základe vypočutia veriteľov takisto môže nariadiť konečnú výnimku týkajúcu sa nesplatených pohľadávok dlžníkov, ktorí nespĺnili splátkový kalendár v plnej miere, vylčeni na však aspoň polovicu svojich príjmov (ktoré sa nepovažovali za nezabokovateľné) za päť rokov od predbežného udelenia výnimky alebo štvrtinu tohto príjmu, ak dlžník spĺňa podmienky stanovené v právnych predpisoch na ochranu hypotekárnych dlžníkov, ktorým chýbajú prostriedky, a to s ohľadom na príjem rodinnej jednotky a najmä s ohľadom situáciu zraniteľných rodín.

Výnimka sa dotkne všetkých nezabezpečených a podriadených pohľadávok, ktoré neboli ku dňu ukončenia insolvenčného konania splatené, okrem verejnoprávných pohľadávok a pohľadávok na výživné. Pokiaľ ide o pohľadávky s osobitnou prednosťou, výnimky sa dotkne časti týchto pohľadávok, ktoré nebolo možné vyrovnať vykonaním kolaterálu.

Výnimku možno odvolať na žiadosť konkurzného veriteľa, ak sa v priebehu piatich rokov od jej udelenia potvrdí existencia nezverejneného príjmu, majetku alebo práv, ktoré patria dlžníkovi.

Zrušenie možno uplatniť aj vtedy, ak počas obdobia určeného na dodržanie splátkového kalendára: a) dlžník sa bude nachádzať v jednej zo situácií, ktoré v súlade s ustanoveniami článku 178a ods. 3 bráni udeleniu výnimky týkajúcej sa nesplatených pohľadávok; b) v prípade potreby povinnosť uhradiť dlhy, na ktoré sa výnimka nevzťahuje, nebola dodržaná v súlade s obsahom splátkového kalendára; alebo c) dlžníková finančná situácia sa podstatne zlepšila z dôvodu dedičstva, odkazu majetku v závete alebo daru, alebo výhry v hazardných hrách, v takej miere, že by mohol zaplatiť všetky nevyrovnané dlhy bez toho, aby tým bola poškodená jeho vyživovacia povinnosť.

Ak sudca nariadi zrušenie výnimky, veritelia znovu získajú nárok podať žalobu proti dlžníkovi s cieľom vymáhať pohľadávky, ktoré ostali nezaplatené pri ukončení insolvenčného konania.

14.3. Ukončenie insolvenčného konania

Dôvody na ukončenie insolvenčného konania sa uvádzajú v článku 176 zákona o konkurze. V podstate sa insolvenčné konania ukončujú z týchto dôvodov:

a) vyhlásenie konkurzu zrušil provinčný súd (*Audiencia Provincial*);

b) vyhlásil sa súlad s dohodou;

c) potvrdilo sa, že majetok, na ktorý sa vzťahovalo konanie, nestačí na vyplatenie pohľadávok voči konkurznej podstate;

d) potvrdila sa úhrada všetkých uznaných pohľadávok alebo úplné uspokojenie veriteľov inými prostriedkami;

e) po skončení úvodnej fázy všetci veritelia zanechali konanie alebo stiahli návrh na konanie.

Ukončenie musí schváliť sudca a dotknuté strany majú k dispozícii postup na vnesenie námietok proti ukončeniu. Zákon obsahuje osobitné ustanovenia pre prípad ukončenia insolvenčného konania z dôvodu nedostatočného majetku dlžníka, pokiaľ ide o úhradu pohľadávok voči konkurznej podstate.

Nedostatočný objem majetku sa môže potvrdiť podaním návrhu na konanie zo strany dlžníka, pričom v takomto prípade sudca vyhlási insolvenčné konanie a jeho ukončenie v tom istom rozhodnutí zároveň.

Vyhlásením ukončenia insolvenčného konania sa skončia všetky obmedzenia právomocí dlžníka. Ak je dlžníkom fyzická osoba, v zákone sa stanovujú osobitné pravidlá pre dlžníka, ktorý môže využiť výnimku z platenia pohľadávok, ktoré neboli vyrovnané v priebehu insolvenčného konania. Požiadavky týkajúce sa tejto výnimky sa stanovujú v článku 178a. Dlžník musí konať v dobrej viere a musí spĺňať určité podmienky. O túto výnimku musí požiadať sám dlžník a správca aj veritelia môžu podať úradnú sťažnosť. Výnimku možno v určitých prípadoch zrušiť, ako napríklad vtedy, keď dlžník zlepšil svoju finančnú situáciu alebo keď nedodržia splátkový kalendár, ku ktorému sa zaviazal s cieľom platiť dlhy, na ktoré sa výnimka nevzťahuje.

15 Aké majú veritelia práva po ukončení insolvenčného konania?

V prípade ukončenia insolvenčného konania právnických osôb z dôvodu likvidácie, prichádzajú tieto osoby o svoju právnu subjektivitu.

Ak sa ukončenie uskutoční z dôvodu vykonávania dohody, veriteľom sa ich pohľadávky uhradia v súlade s ustanoveniami. Prednostní veritelia, ktorí nepodpísali dohodu veriteľov, môžu za určitých podmienok pokračovať v individuálnom vykonávaní konaní, alebo môžu začať nové konanie.

Počas vykonávania dohody veriteľov je takisto možné, aby dlžník prišiel o svoju právnu subjektivitu prostredníctvom procesu štrukturálnej zmeny, čo vedie k prevzatíu záväzkov novou spoločnosťou alebo nadobúdajúcou spoločnosťou.

V prípade, ak sú dlžníkmi fyzické osoby, ukončenie insolvenčného konania z dôvodu likvidácie alebo nedostatočného množstva majetku znamená, že veritelia môžu začať individuálne vykonávacie konanie voči dlžníkovi, pokiaľ nebol vyňatý spod nesplatených pohľadávok spôsobom uvedeným v článku 178a.

15.1. Opätovné začatie insolvenčného konania

Ak bolo vyhlásenie konkurzu vydané v prípade dlžníka, ktorým je fyzická osoba, do piatich rokov od ukončenia predchádzajúceho insolvenčného konania z dôvodu likvidácie alebo nedostatočného majetku, sa nové konanie bude považovať za opätovné začatie predchádzajúceho konania.

V prípade dlžníkov, ktorými sú právnické osoby, opätovné začatie insolvenčného konania, ktoré bolo ukončené z dôvodu likvidácie alebo nedostatočného majetku, vyhlási rovnaký súd, ktorý prerokoval prvé konanie, spracovanie prebehne v rámci rovnakého konania a skráti sa na fázu likvidácie majetku a práv, ktoré sa objavili neskôr.

V priebehu roka odo dňa rozhodnutia, ktorým sa ukončilo insolvenčné konanie z dôvodu nedostatočného majetku, môžu veritelia podať návrh na opätovné začatie konania na účely vymáhania, pričom uvedú konkrétne opatrenia, ktoré sa majú začať, alebo písomne poskytnú príslušné skutočnosti, ktoré by mohli viesť ku klasifikácii platobnej neschopnosti ako zavinenej, okrem prípadu, keď bol vynesenej rozsudok o klasifikácii v rámci ukončeného insolvenčného konania.

16 Kto má hradiť trovy insolvenčného konania?

Podľa článku 84 ods. 2 bodu 2 zákona o konkurze sa všetky právne výdavky potrebné na podanie návrhu na insolvenčné konanie a na ich vykonanie považujú za pohľadávky voči konkurznej podstate. To konkrétne zahŕňa všetky pohľadávky vyplývajúce z trov konania a iných výdavkov potrebných na podanie návrhu na vyhlásenie insolvenčného konania, prijatie zabezpečovacích opatrení, uverejnenie rozhodnutí stanovených v tomto zákone a účasť

a zastupovanie dlžníka a správcu počas celého insolvenčného konania a vedľajších konaní, ak je ich účasť zo zákona povinná alebo ak je v záujme konkurznej podstaty, a to až do chvíle, keď vstúpi do platnosti dohoda, alebo inak do ukončenia insolvenčného konania, okrem pohľadávok vyplývajúcich z odvolania proti rozhodnutiam súdu, ak bolo odvolanie úplne alebo čiastočne zamietnuté s výslovným príkazom uhradiť trovy konania. Ako pohľadávky voči konkurznej podstate sem podľa článku 84 ods. 2 bodu 3 patria trovy konania a iné výdavky vyplývajúce z účasti a zastupovania dlžníka, správcu alebo oprávnených veriteľov na konaniach, ktoré v záujme konkurznej podstaty pokračujú alebo boli začaté v súlade s obsahom tohto zákona, okrem ustanovení týkajúcich sa prípadov späťvzatia žaloby, prijatia, urovnania alebo samostatnej obhajoby dlžníka, a v náležitých prípadoch až do výšky kvantitatívnych limitov stanovených v zákone.

V prípadoch ukončenie insolvenčného konania z dôvodu nedostatočnosti konkurznej podstaty sa pohľadávky týkajúce sa trov konania iných výdavkov uhradia pred zvyškom pohľadávok voči konkurznej podstate, s výnimkou pohľadávok zamestnancov a pohľadávok na výživné (článok 176a ods. 2). Poplatky správcu sa nárokuju voči konkurznej podstate a určuje ich sudca v súlade so zákonne schváleným sadzobníkom. V súčasnosti sa stále uplatňuje sadzobník schválený kráľovskou vyhláškou č. 1860/2004 zo 6. septembra 2004. V článku 34 sa stanovujú osobitné pravidlá týkajúce sa ich určovania a účinnosti.

V zákone sa ustanovuje možnosť vymenovať delegovaných asistentov, ktorí pomáhajú správcovi, a ich odmeny hradí správca.

17 Aké sú pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti alebo nevyvratiteľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú kolektívny záujem veriteľov?

Právna úprava opatrení na zrušenie úkonov v insolvenčnom konaní sa nachádza v článkoch 71 až 73 zákona o konkurze. Tieto ustanovenia prešli niekoľkými zmenami, najmä pokiaľ ide o povahu „ochranných mechanizmov“ dohôd o refinancovaní.

Článok 71 obsahuje právny systém pre úkony súvisiace so spätným získaním založený na všeobecnej klauzule, ktorou sa všetky činy dlžníka, ktoré sú „škodlivé pre majetok, ktorý je predmetom konania“, vyhlasujú za „zrušiteľné“ bez ohľadu na to, či v nich bol „úmysel viesť do omylu“. V záujme zabezpečenia účinkov zrušenia sa ustanovuje konkrétna lehota: dva roky do dátumu vyhlásenia konkurzu.

A) Lehota na zrušenie

V zákone bola zvolená konkrétna lehota na zrušenie: dva roky pred dátumom vyhlásenia konkurzu.

B) Koncepcia „hospodárskej škody“

Opatrenia, ktoré dlžník vykonal počas tzv. podozrivého obdobia, je možné zrušiť, ak sú škodlivé pre majetok, ktorý je predmetom konania. Hospodársku škodu musí uspokojivo dokázať strana, ktorá podala sťažnosť. Vzhľadom na ťažkosti, ktoré bývajú pri dokazovaní škodlivých úkonov, však zákon o konkurze uľahčuje podávanie žalôb prostredníctvom vytvorenia súboru domniek. Podobne ako v iných oblastiach práva, domnienky môžu byť nevyvratiteľné alebo vyvratiteľné. A tak: a) hospodárska škoda sa považuje za nevyvratiteľnú v dvoch prípadoch: i) pri riešení voľného nakladania s majetkom, okrem darov na používanie, a ii) pri riešení platieb a iných úkonov na urovanie záväzkov, ktorých splatnosť nastala po vyhlásení konkurzu, pokiaľ nie sú zabezpečené kolaterálom, a v takom prípade domnienka pripúšťa dôkaz opaku; b) hospodárska škoda sa považuje za vyvratiteľnú v troch prípadoch: i) pri riešení scudzenia majetku za protihodnotu osobám so špeciálnym vzťahom s konkurzným dlžníkom; ii) pri riešení vzniku poplatkov na majetok v prospech už existujúcich záväzkov alebo v prospech nových záväzkov, ktoré vznikli, aby nahradili predchádzajúce záväzky, a iii) v prípade platieb a iných úkonov na urovanie záväzkov zabezpečených kolaterálom, ktorých splatnosť nastala po vyhlásení konkurzu.

C) Postup

Procesná spôsobilosť podávať žiadosti o opatrenia na zrušenie úkonov v rámci insolvenčného konania spočíva na správcovi. V záujme ochrany veriteľov proti nečinnosti správcov sa však v zákone stanovuje doplnková alebo sekundárna procesná spôsobilosť veriteľov, ktorí písomne vyzvali správcu na podanie žiadosti o opatrenia na zrušenie úkonov, ak v lehote dvoch mesiacov odo dňa žiadosti správca nekoná. Zákon obsahuje pravidlá zamerané na to, aby sa zabezpečilo, že správcovia budú účinne plniť úlohu zabezpečovať, že nedôjde k scudzeniu majetku, ktorý je predmetom konania. V prípade žalôb proti dohodám o refinancovaní má procesnú spôsobilosť výlučne správca, čím sa vylučuje akákoľvek doplnková procesná spôsobilosť.

V záujme ochrany dohôd o refinancovaní sa uplatňujú osobitné pravidlá vyplývajúce z posledných legislatívnych zmien, ktorými sa vymedzili ochranné mechanizmy, v dôsledku ktorých sú tieto dohody (schválené za určitých podmienok) odolné proti opatreniam na zrušenie úkonov (článok 71a).

Posledná aktualizácia: 29/03/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.